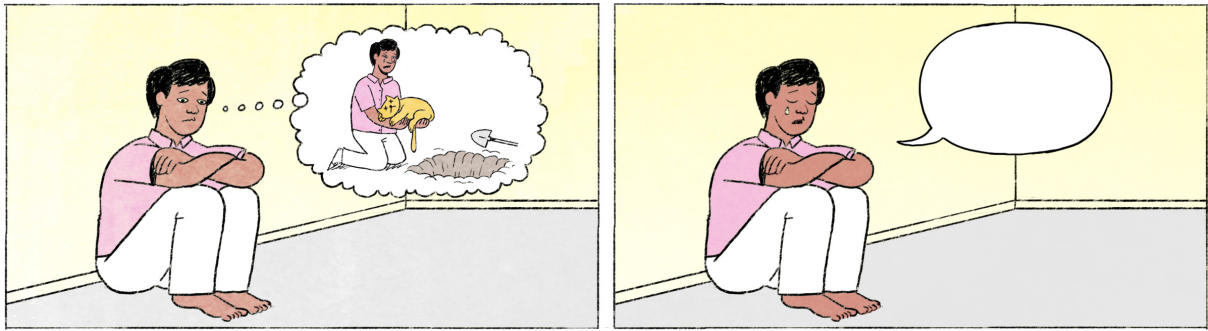

Expressing sorrow

បាត់បង់សត្វចិញ្ចឹម

ចរណ៍ : ជានិត ម៉េចហ្នឹង ? មុខស្រពោនម៉េះ ?

ជានិត : ខ្ញុំនឹកឆ្មាខ្ញុំ ។ វាទើបតែងាប់ទៅម៉ានងៃមុនហ្នឹង ។ ពេលអត់ពីវាទៅ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ថាអផ្សុកមែន ទែន ព្រោះធ្លាប់លេងជាមួយវារហូត ។ បើដឹងថាចិញ្ចឹមសត្វ ត្រូវពិបាកចិត្តខ្លាំងពេលវាងាប់ទៅ អីចឹង ខ្ញុំអត់ចិញ្ចឹមទេ ។ ឈប់ចិញ្ចឹមសត្វអីទាំងអស់ម៉ងចាប់ពីដៃនេះតទៅ ។

បាត់បង់ស្នេហា

កញ្ញា : ចរណ៍ឯងនៅគិតពីគេទៀតមែន ?

ចរណ៍ : មានណា គ្រាន់តែនឹកឃើញពេលខ្លះស្តាយ មិនគួរឲ្យរឿងបន្តិចបន្តួចមានលទ្ធផលអីចឹងសោះ ។ បើអត់ធ្មត់តិចទៅ ប្រហែលគ្មានរឿងអី ហើយពួកខ្ញុំក៏មិនចាំបាច់ចែកផ្លូវគ្នាដែរ ។ ស្រឡាញ់គ្នា ឡើង ៣ ឆ្នាំហើយ ។ កញ្ញាឯងដឹងអត់ ? ពេលអត់ពីគេ ខ្ញុំមានអារម្មណ៍ថាឯកា ហើយខ្ញុំគិតថា ខ្ញុំមិនអាចរកមនុស្សបានដូចគេទៀតអេ ហើយក៏គ្មានអ្នកណាម៉ៅស្រឡាញ់ខ្ញុំទៀតដែរ ។ ខ្ញុំប្រហែលជាត្រូវរស់នៅម្នាក់ឯងពិបាកចិត្តអីចឹងរហូតហើយ ។

ចរណ៍ / ជានិត / កញ្ញា	male or female / male / female Cambodian names
ម៉េចហ្នឹង ?	What happened?
មុខស្រពោន	to look sad
... ម៉េះ	spoken form of ម៉្លេះ = Why ...?
ម៉ានងៃមុនហ្នឹង	spoken form of ប៉ុន្មានថ្ងៃមុននេះ = a few days ago
ម៉ង	spoken form of តែម្តង
បាត់បង់ស្នេហា	to have broken heart
មានណា	short for មិនដណា = no, it's not like that
អត់ធ្មត់	to endure, bear, be patient
ឯកា	lonely
អេ	spoken form of the question or negation particle ទេ
ម៉ៅ	spoken form of មក

Cultural notes

ប្រជាជនខ្មែរមានជំនឿលើព្រះពុទ្ធសាសនា ហើយពាក្យមួយដែលគេចង់ចាំថាជាពាក្យសំដីរបស់ព្រះពុទ្ធនោះគឺ មានរូបមានទុក្ខ។ ពាក្យនេះមានន័យថា នៅពេលមនុស្សកើតមកគឺមានរូបរាង ហើយរូបរាងនេះមានតម្រូវការជាច្រើនដើម្បីចង់រស់រានឲ្យបានសប្បាយរីករាយ។ នៅពេលចំណង់នេះមិនបានសម្រេចដូចក្តីបំណង មនុស្សនឹងចាប់ផ្តើមមានទុក្ខ។ ដូច្នោះ ព្រះពុទ្ធទូន្មានថាបំបាត់នូវការចង់បាន នោះនឹងមិនមានទុក្ខកើតឡើងឡើយ។

ចង់ចាំ	to remember
ពាក្យសំដី	words, speech
មានរូបមានទុក្ខ	to have a body is to suffer / to have worries
តម្រូវការ	need(s)
រស់រាន	to live (long)
ក្តីបំណង	wish, desire
ទូន្មាន	to advise
បំបាត់	to stop, cease
នោះ ...	phrase-initial: then ...

Additional dialogue

ពិបាកចិត្តដោយសារកូន

អ្នកជិតខាង៖ កូនបងម៉េចហើយ? ផ្តាច់គ្រឿងញៀនបាននៅ?
 ម្តាយ៖ ឥឡូវខ្ញុំយកវាទៅដាក់នៅមណ្ឌលឲ្យផ្តាច់គ្រឿងញៀនឲ្យបាន។ បើវានៅតែផ្តាច់មិនបាន ខ្ញុំមិនដឹងធ្វើម៉េចទេ។ កូនមានតែមួយ ខ្ញុំស្រឡាញ់ដូចពេជ្រ។ បើវាធ្វើអីខុស ក៏ខ្ញុំលើកលែង ឲ្យវាដែរ។ សុំឲ្យតែវាចេះស្រឡាញ់ខ្លួនឯង ចេះគិត កុំខូចខ្លួនជាមួយពួកម៉ាកអត់ល្អ។ ខ្ញុំឃើញវាអីចឹង ខ្ញុំពិបាកចិត្តណាស់។ មិនដឹងអនាគតវានៅណាទេ។ តែប៉ុន្មានឆ្នាំទៀត ខ្ញុំទៅបាត់ ខ្ញុំផុតទុក្ខហើយ ប៉ុន្តែ វាជាអ្នកនៅតស៊ូជាមួយជីវិតដែលវាបានសាងម៉ៅសៀក។

ផ្តាច់គ្រឿងញៀន	to quit [taking] drugs
មណ្ឌល	a re-education center for young drug addicts
ខូចខ្លួន	to become a bad person; also: to have premarital sexual relations or commit adultery
មិនដឹង ... នៅណាទេ	I don't know/cannot imagine how ... will be like
ទៅបាត់	to die
ផុតទុក្ខ	to be free from all worries and suffering
សាងជីវិត	to build/create a life